

SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Gonsiori t. 4. Kõnetr. 700. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga kesknädal.

VI. aastakäik.

Kesknädalal, 11. märtsil 1925. a.

VI. aastakäik.

Arne Borgi tõusust suurujujaks.

Ujumismaja „rätikupoisist“ ilmameistriks.

Vastandina aja sotsia-
listlisele tendentsile tõs-
tab sport ikka enam esile
individualiteedi. Siin va-
litseb veel rida monarke,
kellele rahvas võib juubel-
dada ja kes võivad vägi-
tegusid pilduda, kui tegid
seda rahvakuningad va-
nasti.

Kõigist kõige hiilgavam
on kahtlemata jooksu-
kuningas Nurmi, kes otse
ennastraiskavalt on oma
pärlid pildunud. Tema
kuulsus on muidugi tõus-
nud kõrgematest pilve-
lõhkujatest kõrgemale,
kuid kahtlemata on ta ka
oma reisipauna kogunud
kena kimbukese krabise-
vaid dollareid. Tema spor-
dikangelane on Prantsuse
tõstemeister Charles Rigoulot, kelle või-
mistel enam piiri ei näi tulevat ja kelle
rekordid rahva austusavaldustega võidu
jooksevad. Kolmas valitu on „vesi-nur-
mi“ Arne Borg, Mälärjärve vilgas an-
gerjas, kes neist kolmest praegu alles suur-
rimal tõusul. Ka tema valis oma rekor-
di tulevargi süütamiseks dollaritemaa,
seal saab kõige kergemini tarviliikku ins-
piratsiooni.

Johnny Weissmülleri tagasitõmbamisel
võnnistoleku tõttu on praegu Ameerika
ujumisspordi hegemoonia koondunud ter-
vena elurõõmsate naiste kaunitesse kä-
tesse. Need ei väsi ameeriklasele nii hin-
natavaid rekorde püstitamast, ikka uusi ja
uusi ahvatlevaid nägusid tuleb juure, nii
et terved ilmarekordide sajud luksuriöös-
tes supelasutustes pealtvaatajaid pimesta-
vad. Sellel veetleval foonil tegutseb so-
listina Rootsi suur vagabund Arne Borg.
Tema sinnailmumine oli igatahes tähtsa-
maks põhjuseks Weissmülleri tagasitõm-
bamisele. Nüüd põnnustab Arne üksteise
järele Johnny, Norman Rossi ja enese
ilmarekorde — nii et teda õigusega kõigi
aegade suurimaks keskmaade ujujaks
võib pidada. Küsitav on, kas suudavad

Ameerika vesineidude kvintett: vasakult paremale Virginia Whitenack, Helen Wainwright, Gertrude Ederle, Aileen Riggini ja Helen Meany.

veel Weissmüller oma lü-
hikesemaa ja Charlton pi-
kamaa meistri tiitli puu-
tumatuna hoida. Igatahes
näivad nad praegu suu-
relt kahvatutena Arne
kõrval välja.

Arne Borg on oma tõu-
sust avaldanud hiljuti
raamatu — „Hur jag
simmade jorden
runt“ (Kuidas ma ümber
ilma ujusin), mis Roots-
sis suure menu osaliseks saa-
nud. Arne tutvustami-
seks toome mõningaid
andmeid ta enda raama-
tust.

„Ma olen järsku tõus-
nud, nagu ajakirjanikud
minust kirjutavad, feno-
meeniks. Ma ei ole siiski
nõus vastu võtma omale

üleilmist tähtsust, ma tegutsen ainult
oma isiklikuks lõbuks ja leian, et see on
küllaldane tasu mu vaeva eest.“ — ütleb
Arne temale loomupärase tagasihoidlik-
kusega.

„Minu esimene suursaavutus oli 1919.
aastal, tulles 500 meetris junioride meist-
riks, võites kaasujujaid 75 meetriga ja
purustades niihästi Rootsi junioride kui ka
senioride rekordid. Ma olin vapustatud ja
imestanud, kui leidsin ennast korraka
austatavat kuningas Salomonina.

Kui mina ja minust 20 minutit noorem
vend Ake olime 9 kuud vanad, kastis meid
ema suvitusel viibides esimest korda lah-
tisse vette. Kuigi ma enam ei mäleta mul-
jeid minu kokkupuutumisest oma elumu-
sikaga, olen ma tänulik sellele perekonna
traditsioonile. Tookord olen ma oma
sulpsimisega sünnitanud rõõmsa sensa-
tsiooni. Järgnesid igapäevased supelused
idüllisel Djurgardeni rannikul.

Astudes lasteaiast algkooli, läksime
ihes venna Akega ujumiskursusele Mälär-
badeti. Seal oli õpetajaks tuntud Rootsi
ujuja Sixtus Johansson, Seal käisid ka

(Järg 2. leheküljel.)

Arne Borg.

Arne Borg.

(1. lehekülje järg.)

treenerimas kõiki Stokholmi ujumiskool-
sused, eesotsas Robert Anderssoni ja Erik
Bergqvistiga. Meie vennaga vahtisime
neid suud lahti, ja sulistasime päevad läbi
vees.

Vahepeal harrastasime vennaga mara-
tonijooksu ja on teadmata, kui palju kilo-
meetreid meie maha kargasime. Akele
hakkas lõpuks siiski jalgpall enam meel-
dima, kuna mina oma maratonijooksust
siirdusin intensiivsele Saksa keele ja ma-
temaatika õppimisele, kuna mul Kungs-
holmi rahvakooli lõpetamine käsil oli.
1913. aastal, 12 aasta vanaduses, õnnest-
tus muj see.

1914. aastal astusin pagari õpilaseks
ühete suuremasse ärisse. Seal oli tööpäev
hommiku kella 4-st õhtu kella 11—12-ni.
See käis varsti mul üle jõu ja ma astusin
kontoriametnikuks ühte Saksa konservi-
vabrikusse. Minu ülesandeks oli välja-
saadetavate kirjade kopeerimine. Ka see
teenistus ei lõppenud õnnelikult. Kord
anti mulle üks klisheepakk turistide selt-
sile viimiseks. Ma istusin jalgrattale ja
arendasin sellel oma sportliste tungide
sunnil niisuguse sõidukiiruse, et ratas ku-
sagil vastu posti ühes klisheedega purunes
ja ise viimaselt tänavale jäin. Teenistuse
karjääril oli lõpp.“

1918. aastal muretses Arne omale meri-
mehe passi ja astub a.-s. Neptuni teeni-
susse. See elukutse meeldis mehele, kuid
aasta pärast kutsus Stokholmi suurem uju-
misselts SKK ta oma teenistusse, kuna
Arne ujujana oli harjutustel juba välja
paistnud. Tema ülesandeks on nüüd sup-
lejatele käterätte välja anda ja neid jälle
kokku korjata, ise aga võib sulistada vees
kui palju tahab. Ta on „rätikupois“.

Lähenesid noorte võistlused. Arnel ei
olnud neist lusti osa võtta, arvas ennast
veel liiga nõrgana olevat võistlusteks,
kuid SKK juhatuse poolt anti ta vastu
tahtmist ühes vennaga 500 mtr. võistlus-
tele üles. Varem tehti mõned katsed ja
nüüd hakkas ka Arnel usk oma võime-
tesse tõusma. 11. juulil 1919. a. oli võist-
lus ise, mis üheks suuremaks sensatsiooniks
Rootsi spordielus kujunes. Ta näi-
tas aja 7.47,2, mis ligi minut senipäsinud
Rootsi rekordist paremana osutus. Ükski
Rootsi ujumiskuuks ei olnud varem alla
8 min. pääsnud.

Peale selle sai ta küll Eskilstunas ene-
sest veidi vanema Stix Björkmani käest
3 mtr.-iga liüa, kuid 10. augustil võitis ta
1000 mtr.-is kuulsat Ville Anderssoni, keda
Stokholmi olümpiaadist saadik ei olnud
suutnud keegi liüa. Arne püstitas ka
Rootsi rekordi ajaga 15.59,6. Peale selle

tuli Arne Kopenhaagenis Skandinaavia
meistriliks 500 mtr.-is ajaga 7.37,0 ja 1000
mtr.-is — 15.58,0.

Antwerpeni olümpiaadi katsevõistlustel
ujus Arne 500 mtr. 7.17,5 ja 1000 mtr.
15.23,8.

Antwerpeni olümpiaadil pääsis Borg
1500 mtr.-is semifinaali, kus finaali võimalu-
sed temalt ameeriklased Norman Ross,
Kahele ja Bolden röövisid. Arne lohotu-
sena oli, et ta 400 mtr. vedanud ja endist
ilmameistrit Hodgsoni, Kanaada, enese
seljataha jätnud oli. Arne oli võitjast Ros-
sist 65 mtr. järel.

21. augustil 1921 puruneb Arne kätes
esimene ilmarekord. See oli Oslos peeta-
vat Rootsi, Norra, Daani triangelmatshil.
Arnel olid muidugi võidulootused, kuid
ilmarekordi peale ei mõelnudki ta. Ta
teadis oma üleolekut ja oli eelmisel õht-
tul tantsinud kuni kella 2-ni öösel. Esi-
mene poolaeg läks kergelt 7.09, terve maa
14.19,0. Endine ilmarekord seisis aust-
raallase Frank Beaurepaire'i nimel 14.31,0.

28. augustil võitis Arne Manchesteris
Inglise meistri Hatfieldi 440 yardis ajaga
5.17,6 (Inglise rekord), mis 3 sek. Rossi
ilmarekordist halvem oli. Arne oli ise
haiglane ja nõrk 39° palaviku juures.

1. septembril tuli Arne Weston Super
Mare'is Inglise meistriks 220 yardis Hat-
fieldi ees ajaga 2.29,2 (Inglise rek.) ja 5.
septembril 500 yardis ajaga 6.01,0 — mis 6
sek. parem Inglise rekordist, ja ainult
2,2 sek. halvem Rossi ilmarekordist.

Nüüd on Arne Borg ilmarekordide tasa-
pinnal ja need ei jää tulemata. Stokhol-
mis lööb ta 400 mtr., 440 yardi ja 500 mtr.
korraga. Saavutusi aplodeerivad ka meie
Stokholmis viibivad sportlased Klumberg,
Villemson ja Tammer.

Pariisi olümpiamängude eel saadab
grupp Rootsi rahamehi Arne Austraaliasse
treenerima, kus ta vahelduva õnnega
Charltoniga võistleb. Ameerika kaudu
tuleb ta Pariisi olümpiaadile. Seal võtab
ta kõigist ujumistest osa ja mängib ka vee-
palli, tuues Rootsile hulga punkte. Weiss-
müller ja Charlton, kes endid ainult oma
erimaade jaoks hoiavad, tulevad loomuli-
kult väsinud Arne ees võitjateks, kuid
Arne pärib siiski mitmekülgsema ujuja
aupaiste.

Olümpiaadi järel puhkab Arne veidi ja
hakkab siis ilmarekordide purustama. Kõige-
pealt Stokholmis 500 mtr. ajaga 6.19,6
(end. Weissmülleri 6.24,2), mille järele
Arne Borg matkab Ameerikasse oma
olümpiavõlgasid tasuma. Kuna Weiss-
müller aga ennast seal kõrvale hoiab, peab
Arne leppima ainult tema rekordide põr-
mustamisega.

Eesti esivõistlused käsipallis.

Sport — Eesti meister võrkpallis.

Lõpupoole jõudes elavad esivõistlused
üle viimaseid heitlusi, mis ette kutsuvad
isegi ootamatuid üllatusi, nagu seda esile
tõi möödunud võistlusnädal.

Võrkpalli 1. kl. näitas Floora tuntavat
tendentsi edule, kus ta viie mehega head
vastupanu näitas Kalevile, kellele 1.
game'i kaotas napilt 13:15. Teisel game'il
pani Kalev siiski oma üleoleku maksma
tagajärjega 15:5, kusjuures paremat män-
gu näitas Kalevi meeskonnast Simson. —
Spordil oli meistikstuleku viimase
pähklina võistlus Võitlejaga. 1. game
läks Spordil ta vana harjumuse järele nõr-
galt, kusjuures Võitleja 1-punktilise veda-
mise järele lõpul ühe hüppega 15:10 või-
tis, et kaotada 2. game'i ootamatult rän-
galt 4:15. Otsustaval game'il näis ülekaal
juba Võitlejale minevat, kes seisuga 9:5 oli
peremeheks, kuid Spordi ägedal lõpupin-
gutusel on tagajärg: ta võitis lõpugame'i
15:11. Üldseis 40:30 Spordi või-
duga ja meistikstulekuga võrk-
palli 1. klassis. Tuleb veel kord alla kriip-
sutada Spordi meeskonna ühtlast head
mängu, kus kõik surujad ja tõstjad vaata-
mata erinevale tehnikale täielist kooskõla
näitasid, viies end läbi rea võistluste lõ-
pulikule sihile. Võitleja mäng kannatas 2.
game'il tublisti võrkpallis hästivõimaliku
närvilikkuse all. Meistermeeskonna koos-
seis: Karro, Silvester, Pekkar, Stein, Zim-
mermann ja Umverk.

Korvpalli 2. kl. selgusid viimaste võist-
lustega enam-vähem kohtadele tulijad.
Võitleja meeskond püsis vaatamata
esimesele kaotusele esiv. algul Spordile
õige võidukana, liües kõiki teisi vastaseid
ses klassis. Võitleja—Floora võistluses
puudus esimese tormajatel suurem liiku-
vus, selle eest töötas hästi kaitse, liües
tagasi vastase attacke. Võitis Võitleja
17:10 (6:6). Ka võistlus Kaleviga andis
Võitlejale võidu, kes oli kogu mängu
kestvusel tugevas ülekaalus, kusjuures
hästi viskas kesktormaja, nii et vahe re-
benes 9 korvini tagajärje 23:14 (11:7) juu-
res. Kalevi püüded lõppesid kõik fiasko-
ga, tuues kaela ainult karistuslööke. —
Sport raius endise eduga teed meistri
nime poole, kusjuures ta NMKÜ löi pea
jagu kõrgemal olles 36:11 (14:4). Oma
küllalise energia ja hea tehnika juures on
Spordi 2. meeskond õige lähenev 1. klas-
sile. — Harilikult kaotustega leppinud
Floora meeskond võitis peale oma
muudetud koosseisu tasavägise mängu
juures NMKÜ 24:22 (16:8), surudes vas-
tase viimasele kohale, ise aga oma kohta
konstateerides „Lõpp hea — kõik hea!“
— Korvpalli 2. kl. seisab ees veel viimane
kohtamine Sport—Kalev, kuna ühtlasi
selle nädalaga algas 1. kl. 2. ring.

—gla.

A.-S. BALTI SPORDIRIISTADE VABRIK

Asutatud 1913. a.

Telefon 1-87 ja 6-02. TARTUS, Aurulaeva tän. nr. 1.

TALVISEKS HOOAJAKS suures valikus:

Suusad mitmesugused. Jahisuusad. Suusa saapad.	Hockey kepid, pallid ja saapad. Hockeykepud noortele.	Spordi kelgud. Suusk-kelgud. Laste kelgud ja saanid.	Uisud ja nende osad. Uisu saapad ja rihmad.
--	---	--	---

Meie vabriku saadused on kõige odavamad ja nad on kõige paremad.

Piltidega hinnakirjad kõigile soovijatele saadetakse maksuta.

Esitaja Tallinnas: O/ü. „ESTO“, Pikk tän. 47. Telefon 10-20.

Vieno Vuorenpää,

Soome tööväelidu uus hüppetäht, on hü-
panud Turus hoota kaugust 3.20,5 ja hoota
kolmikut 9.68. Mõlemad on tööväelidu
rekordid.

Ameerika kiri.

(E. Spordilehe Ameerika kaastööliselt.)

Tänavune Ameerika sisevõistluste hooaeg on eriti elav. Kõik läheb crescendo — rekordid, pealtvaatajate arv ja tulud. See on peaaesjalikult eurooplaste, eriti suurte soomlaste Nurmi ja Ritola teene, kes terve Ameerika kihama ajanud. Ka ameeriklased ise satuvad neist hoogu ja näitavad parimaid tagajärgi oma elus, nii Joie Ray ja uus keskmaa täht Lloyd Hahn, kes isegi Nurmi poolt püstitatud 1 miili suursaavutuse 4.13,8 ühe viiendiku sekundiga purustas.

Peale „lendavate soomlaste“ on Ameerika spordiilma lemmikuks Itaalia käimismeister Ugo Frigerio, kes küll eelmisele sarnase eduga ei stardi. Ta saab järjekindlalt Ameerika meistri William Planti käest lüüa, kuid võib olla, et see just publikule meeldibki — saab ka oma maalastele vaimustust avaldada. Seda ei keelduda muidugi siis ka võõrale. Plant püstitas Bostonis muuseas ka uue ilma-rekordi 3000 mtr.-is ajaga 12.54,8.

Nobedamaks Ameerika sprinteriks sisevõistlustel on kahtlemata Loren Murchison, kes veel hooaja jooksul ühtki kaotust pole saanud. Olümpiavõitja Jackson Scholz saab järjekindlalt temalt lüüa. Nii võitis Murchison teda Bostonis 40 yardis ajaga 4,8, Newarkis 60 yardis ajaga 6,8 ja 70 yardis ajaga 7,6. Viimastel hõppasid veel Larry Rawlings ja Harold Levergi olümpiameistrist mööda.

Bostonis püstitas veel E. E. Myers siseilma-rekordi teivashüppes 12 jala 15¹/₂ tolliga (3.92,6 mt.). Suveks võib teivashüppes mitmeltki mehelt sel alal head lootust. Muuseas pannakse suuri lootusi Grahami peale, kes Pariisis teiseks tuli. Tema kallal töötavad praegu paremad õpetajad.

Nurmi on viimasel ajal rohke võistlemisega veidi vormist välja läinud ja Ritola näib temast mööda minevat. Koos nad siiski vist mõne omavahelise kokkuleppe tõttu ei taha võistelda. Ka Joie Ray arvab nüüd aja olevat Nurmi väljakutsumiseks ja teeb päris korralikku kisa, et Nurmi maadel alla 2 miili ei tahtvat startida. Ray kordas ühel võistlusel ka Nurmi 1 miili rekordi 4.13,8.

Talispordi hooaeg on võrdlemisi elav tänavu, kuid midagi erakordset ei ole saavutatud. Viimaste uisuvõistluste tagajärjed on: 220 yardi — J. Moore 20,4;

880 y. — V. Bialis 1.24,6; 3 miili — V. Bialis 9.07,6. 220 y. naistele — Muller 24,4; 880 y. naistele — Muller 1,40,0. Valentin Bialis, parim Ameerika pikamaa uisutaja, on rahvuse poolest poolakas.

Ajalehed töid hiljuti suure uudisena, et kuulus Inglise keskmaa jooksja Albert G. Hill ka Ameerikasse jõuab ja teravat konkurentsi omalt poolt täiendab. Saabumisel selgus pettus — Hill ei ole juba kauemat aega jooksukinge jalga saanud ja asus Ameerikasse äriliste sihtidega.

Suurimaks kõmunumbriks on Ameerikas praegu siiski Dempsey probleem. Ta peab praegu teatavasti mesinädalaid ja ei taha spordiga suuremat tegemist teha. See olla põhjust tuliks annud tema ja manageri vahel. Viimane on mures tema käekäigust matshil Gibbonsi vastu, mis meistril peab viimane olema enne jäädavat loobumist ringist. Dempsey loobumiskavatsused on marru ajanud tema põlise rivaali — neegri Harry Willsi, kes ikka ootab väsimatult matshi Dempseyga. Viimane ei näi aga Willsist palju hoolivat, õigemini öelda, püüab kõrvale hoida, kuna Wills praegu igatahes ülikõva pähkel talle. Tex Rickardi jutu

järele pidi küll Firpo-Willsi võistluse võit Willsile garantiiks olema Dempseyga kokkupuutumise võimaldamiseks, kuid nüüd ei näida lubadusest palju hoolivat.

Wills on viimase abipõu — ta on oma manageri Paddy Mullinsi läbi pööranud avaliku üleskutsega Dempsey poole, milles kõvasti selle spordimeetreliku fairnessi pihta koputab. Ta lisab ähvarduse, et kui Dempsey temaga enne 20. maid matshi vastu ei võta, siis tema enese ilmameistriks kuulutab ja kõigi väljakutsujate vastu oma tiitlit kaitseb. Kuid ta on nõus ka pealegi 20. maid Dempseyga igal ajal võistlema.

Ta manageril on kirjutusmapis juba neljandat aastat tshekk 2.500 dollari peale, mis tarvilik lepingu sõlmimisel Dempsey—Willsi vahel.

Viimased ajalehed teatavad, et 10.000 elanikku olla juba onta allkirjad annud selleks, et nad nõuavad Dempsey väljaastumist Willsi vastu.

Kui pilkkade keerdkäikude järele nüüd viimaks Dempsey—Willsi matsh aset leiaks, tõmbaks see vististi rekordilise arvu pealtvaatajaid kokku ja annaks muidugi rekordilise kassa.

IX. olümpia mängud.

Kas Amsterdams või Los-Angelesis?

Tulpide maal või kino maal?...

9. olümpia mängude koha küsimus ei ole veel otsustunud. Hollandi olümpia komitee on sattunud takistuste otsa parlamendis, kuna saadikutekoda ei näi entusiasmi olevat valitsuse poolt esitatud seaduseelnõust, milles ettenähtud 1 miljoni guldeni (150 milj. m. ümber) toetuse määramine 1928. a. olümpia mängude korraldamiseks Amsterdams. Hollandi olümpia komitee on rahutu kuna aeg kaob ja üheksandate mängudeni on jäänud veel ainult 3 aastat. Olümpia komitee kavat-

seb pöörata kuninganna Vilhelmina poole, et viimane asja otsustamiseks avaldaks oma mõju, nagu seda Prantsusmaal tegi tolleagne president Millerand.

Parun de Coubertin, rahvusv. olümpia komitee esimees, võib rahulikult oodata sündmuste käiku. Kui Amsterdam ütleb ära aust vastu võtta Olümp'i jumalaid, siis ootab Los-Angeles neid lahtistel käetel. Los-Angelesil on olümpia mängudeks valmis 2½ miljoni dollari ja 1928. a. võib seal nüüdne staadion olümpia staadionina mahutada 75.000 spordiharrastajat. Nii ei ole midagi talkistuseks, et 9. olümpia mängu viia Põhjamere äärest tulpide maalt Vaikse ookeani kaldale kinokunsti kodusse — Los-Angeles.

Esimese järgu võõrastemajad
Tallinnas

„Kuld Lõvi“ || „Peterburg“

Harju tän. nr. 40 || Rataskaevu t. nr. 7

Kõnetr. 3-36 ja 18-40

Kõnetr. 244.

Numbritoad ainult reisijatele

Hinnad 300—1000 mk.

E. Spordilehe foto.

Poksi kaisevõistlused.

Järgmistel kaisevõistlustel tahaks näha Tamberg-Klausneri ja Palm-Einmanni.

Artur Maasik, Tallinna Kalev, Eesti kergekaalu poksimeister.

A. Maasik on 19 a. vana ja samuti kui kõrbeskaalu meister Leiger kursant Kalevi läinud-aastaselt poksikurustelt. Maasika eriala oli seni jalgpall. Ta on Kalevis 4 aastat nühkkuuli harrastanud ja lõpetas läinud hooaja Kalevi 3-nä meeskonna keskpoolkaitsja ja kaptenina, kuna ta meeskond oma klassis tuli Eesti meistriks. Hakkas poksima mõttega, et poks on heaks talviseks ettevalmistuseks jalgpalli hooaja vastu. Esivõistlustel arvas liia saavat, kuid asi pööras vastupidiseks ja poksi esivõistlusi lõpetades oli ta meister kahel alal

Mitmed võistlejad ei ole veel esivõistluste väsimusest toibunud, selle tõttu tuleb õhtu kavas suuremaid muutusi ette võtta. Ka peetakse matshe 2-minutiliste roundidega 3-minutiliste asemel. Lühemad matshid on võistlejatele kergemad ja treeningu mõttes kohasemad, neid võib sagedamini korraldada.

Õhtu alustasid paberkaallased Veitmann, Sport ja Paumann, Kalev. Korpulentselt tugevam Veitmann on aktiivsem, kuna Paumann kaitseb. Paumanni repliigid on siiski teravad ja viivad Veitmanni tihti segadusse. Veitmann tunnistatakse 1-punktilise ülekaaluga võitjaks. Mõlemad vajavad veel hullka treeningut kui poksija nime väärivad.

Kukekaalus on vastamisi esivõistluste rivaalid Leiger ja Laubert (mõl. Kalev). Esivõistluste võit on Leigeri peale hästi mõjunud, ta on julgem ja löögirikkam endisest. Ta esimesed pealetungid ebaõnnestuvad siiski Lauberti jõuliste kontrattaakide vastu, kuid lõpul väsitab Laubert nähtavalt ja Leiger suudab suurema liikumisega selle võrdlemisi abitusse seisukorda viia. 3 paremuspunkti märgivad Leigeri võidu.

Kergekaalumeheena on üle hulga aja ringis Odrovonski, Kalev, omaaegne parem sulgkaallane. Nüüd kolmetub ta aga Matsovi, Sport, löökide all sedavõrd, et hakkab neis valelööke otsima ja inetu sheistikuleerimisega ringist lahkub. Poksioskus on vahepeal meil suurelt edenenud.

Kohtunikud diskvalifitseerivad mõlemad.

Kerge-keskkaal on võistluste paari-rikkam. Väljapaistvam matsli selles on Einmann, Sport — Parts, Kalev. Parts tunneb ikka veel suurt aukartust Einmanni vastu ja ei riskeeri ise suuremat ette võtta, olles ootaval seisukohal ja leppides mõnede juhuste kasutamise-ga. Oleks tarvis enam kavakindlat tööd arendada. Silma paistis veel Parts'i ühekülg-sus — parem käsi leidis vähe tarvitamist. Ka vastupidavus jätab soovida. Muide näis Parts tasakaalukam Einmanni vastu olevat kui esivõistlustel.

Einmann püüab Partsiga infightingut

hamsi, kes küll peale 200 mt. jooksu pa-rimas vormis ei olnud, kahe meetriga löi.

Nüüd on Anderson esile toonud ühe uue kõrgushüppaja — 17-aastase Eddie Everardi, kes viimastel sisevõistlustel 1,88 mt. puhtalt üle läks. Juba 15-aastaselt võit-s ta oma kooli meistrivõistluse; olümpia kaisevõistlustel sai ta küll liia, kuid tõm-bas juba siis asjatundjate tähelepanu ene-sele. Oodatakse, kuidas see talent edasi areneb.

Ameerikas tuleb viimasel ajal rohkelt ette koolipoistest fenomeene. Enormide saavutuste saladus ei seisa mitte üksi pa-remas tehnikas, vaid inimmaterjaalis, mis

sõlmida, milles tal P: pikema kasvu juu-res võib rohkem shansse olla, kuid see-pareerib need katsed otselöökidega, mis P-le kahe roundi järel kerge paremuse annavad. Kolmandal roundil tuleb maks-vusele Einmanni suurem rutiin ja vastu-pidavus. Einmann saavutab teenitud võidu.

Veltmann, Sport, lööb Tamme; Sport, 2-sel roundil knock-out. Esimesel roundil on Tamm ülekaalus. Veltmann on jõurikas mees.

Bernadtt, Kalev, võidab Koti, Sport, lisaroundiga. See oli iseenesest küll üle-ligne; kuna juba normaalajas Bernadti-paremus väljendus. Kott kaitseb ennast ülirohke klintshimisega.

Keskkaalus on Palm, Sport, kord jälle löögihoos. Ta vastane Kuuskmann, Sport, püüab ennast kaitsta algul käte põrandale laskmisega, kuid märkuse järele kohtu-nikkude poolt, hakkab ta südimalt vastu panema ja teeb Palmile mõningaid õige ilusaid lööke kehasse. Palm on viimasel ajal jälle vormis tõusnud, kuid näib, et ta löökide jõud ja täpsus ei ole tõusnud veel täielikult läinud-aastase tasapinnani. Maa-võistluseks võib seda ehk loota. Treeningumatsihiks oleks tarvis Palmile veidi kõvemaid vastaseid, kui seda seni näit. Kuuskmann ja Kott on olnud. Ta peaks sellena kord võtma kas Einmanni ehk Klausneri, et Gutmansi vastu astumiseks tarvilist tuleproovi teha.

Järjekorralise meeldiva üllatuse pakkus Klausner, Kalev, poolraskes kaalus võisteldes Stolzeniga, Kalev. Klausner näitas ainsa mehena meil pikemat sõlmitud võistlust, kus 8—12 mitmesugust lööki üksteisele järgnesid. Arvesse võt-tes veel nende suurt jõudu, võib arvata, et igal meie poksijal on kaunis raske nende vastu jalgadel seista. Ka Stolzen ei olnud oma loomupärase visaduse peale vaatamata erand ja oli sunnitud juba esi-mesel roundil alla andma, et knock-outist pääseda.

Kokkuvõttes olid kaisevõistlused omal kohal ja mõjusid selgitavalt mitmegi mehe vahelkorda. Sarnaseid võib veel soovita — need hoiavad mehed kestvas tree-ningus. Ei oleks üleliigne ikord ka meie paremat raskekaalu poksijat A. Kukke kaisevõistlustele Helsingist kutsuda, see võiks üldiselt juhust anda ja poolraske-kaalu meeste katsetamiseks eriti tulus olla.

Ameerika kergejõustikust.

Kui esitatakse küsimus: „missugusel kergejõustiku alal on ameeriklastel suurim ülevõim eurooplastest?“ — siis tuleb kõhklemata vastata: „kõrgushüppes“. Ameerikas on vähemalt 20 meest, kes 1,80 mt. üle hüppavad. Viimased kuud on näi-danud, et see arv veel madalalt on võetud. Edukuse põhjus on esiteks Ameerika noor-soo suures kehalises kohasuses kõrgushüppe sooritamiseks. See kohasus aval-dub safedates, tugevates ja pikkades hüpp-paja jalgades. Teiseks on suur mõju Ameerika ülikoolidel, kes parimaid kõrgushüp-pajaid annavad. Igal ülikoolil on oma hea palgaline treener, keda Ameerikas hüü-takse „coach“ ja kes kullisilmil oma ma-terjaali liigitavad. Ükski, kel erilised oma-dused üheks või teiseks spordialaks, ei pääse nende käest.

Parimat kergejõustiku materjaali an-nab New Yorgi Stuyvesanti ülikool, kus treeneriks dr. Anderson. See mees on välja toonud kõrgushüppaja Leroy Brown'i ja sprinteri Frank Hussey. Brown tuli Pariisis kõrgushüppes teata-vasti teiseks, kuna 18-aastane Frank Hussey kaasa jooksis 4×100 mt. teatejooksu meeskonnas, kus ta olümpia võitja Abra-

Ameerikas aast-aastalt paremaks muutub. Märkida on, et 1870. a. saadik on ameer-riklaste keskmine eluiga tõsnud 12 aasta võrra.

Soome akadeemilistel siseesivõistlustel

on näidatud hoota hüpetes järgmisi taga-järgi:

Kaugus — 1. S. Hakola 3.09; 2. P. Tötterman 3.04; 3. Rautavuori 3.00,5.

Kõrgus — 1. ja 2. Hakola ja Rautavuori 1.45; 3., 4. ja 5. Kekkonen, Roschier ja Tötterman 1.40.

Kolmik — 1. Y. Kekkonen 9.26; 2. S. Hakola 9.16,5; 3. O. Roschier 9.14.

Jalgpall.

Kes jääb lõpuks veel koju?

Veel üks Lõuna-Ameerika meeskond Euroopasse.

Peale meeskonna Uruguaist ja brasiilaste Sao Paulost, kes juba Pariisis, tuleb vanal Euroopal vastu võtta veel Argentiina jalgpallimehi. Meeskonna kandva osa annab Boca Juniors, Argentiina meistermeeskond, kuna lisaks neile on 6 paremat mängijat teistest meeskondadest, nii et siin Argentiina repräsentatiiv meeskonnast võib kõneleda.

Argentiinlased külastavad esmalt Hispaaniat ja siis Prantsusmaad, mille järele nad Kesk-Euroopa riikidesse pööravad. Pariisis viibimisel kavatakse pidada otustav võistlus Uruguaiga, keda esitaks praegu Euroopas viibiv uruguailaste meeskond.

Tuntum Argentiina mängija on nende väravavaht Amerigo Tesorieri, kes ühtlasi oma kohal ka parim Lõuna-Ameerika mängija.

Inglise ja Shoti võidukad.

Belfastis peetud liiduvõistlusel lõi Shoti iirlasi 3:0. Pealtvaatajaid liri kohta rekordarv: 41.000.

Inglise võitis Wales'i Swansea 2:1, nii et ka selles võistluses kodused kaotasid. Inglise meeskonnas, mis enamalt jaolt koosnes professionaalidest, oli kapteniks amatöör — Corinthiansi back Bower.

Ofsaidi probleem. Ofsaidi määruse kriitika on välismaal praeguseks jõudnud huvitavasse praktiliste katsete ajajärku. Peale Inglise võtavad ka Austria ja Šveits ette katsemänge ofsaidi määruse muutmise kohasuse selgituseks. Arvata võib, et algaval hooajal ka meil selles katseid ette võetakse, kuna lihtsustatud ofsaidi määrus meile vast rohkem kui teistele tarvilik praeguste nappide väravaarvude tõusuks ja sellega mängukäik võidakse veel juure oma elavuse poolest. Inglased kardavad aga, et uus ofsaidi määrus võimaldaks liiga suurt edu kiire mänguga rahvustele. Athletic News'is väljendas üks Inglise väljapaistvamatest vahekohtunikkudest järgmist: „Hispaania või Itaalia tõuseks maailmas lühikese ajaga juhtivale kohale, kuid mitte jalgpallikunsti enese läbi, vaid oma kiirusega“. Selle juure tuleb arvata, et ka praegune ofsaidi määrus Inglismaad ei päästa kui teised rahvused edusamme teevad.

— 43 : 0. Ühest Dresdeni spordilehest toome järgmise huvitava tõsiloo: Läänud aastaja viimasel aastakümnel, kus Viinis alles suur vahe meeskondade võimistes valitses, kihutas austahe tugevamaid meeskondi oma nõrgemaid vastaseid lüüa võimalikult kõrge väravaarvuga. Selleaegne Viini „peksupoiss“ oli Arbeiter-Fussballclub, kellest hiljem võrsus praegune kontinendikuulus Sp. C. Rapid. 1898. a. sai see meeskond Viktorialt 0:17 lüüa, mõni päev hiljem oskas Wiener Athletiksportclub seda saavutust üle lüüa 20:0 peale. Uueks ohvriks väravanäljastele meeskondadele kujunes kurtummade jalgpalliklubi, keda Wiener Athletiksportclubi 2. meeskond lõi 23:1. Järgmised väravaorgiad oлд mängud Cricketer—Britannia 23:0, Eintracht—Korneuburger Germania 29:0, kuid kaugeft uskumatuna näib resultaat S. C. Sturm—Meidlinger Gymnasium 43:0. — Eesti sarnaseid kõrgeid väravaarve palju ei tunne. Ühe suuremana on nimetada läinudaastast Kalev 2.—Jõe-lehtme Ühendus 13:0.

De Veechi

De Pra

Orth

Pilt kujutab valdavat momenti 5. Ungari-Itaalia maavõistlusest, mis peeti aasta esimesel kuul Milaanos ja andis ungarlastele võidu 2:1. Orth, Ungari tsentrivaht, on kaunit läbitunginud. De Pra, Itaalia väravavaht, viskab end vastu, kuid Orth on juba teinud löögi — pall läks aga vastu väravaposti. Tagapõhjal imposantne inimtüüp. — Georg Orth on suurim ungari jalgpalli internatsionaal, kes meie hõimrahva väike kannud 33-el maavõistlusel. Orth on mandri suurim edurivi juht ja täiuslikumatest pallikunstnikkudest.

— Diskvalifitseeritud vahekohtunikud. Ühe nädalaga on Inglise jalgpalliliit kustutanud nelja vahekohtuniku nimed vahekohtunikkude nimestikust. Põhjuseks oli nende mitterahuldav mängu juhtimise võime. Ühel neist vahekohtunikkudest oli ettevaatamatust üht mängijat, kes vahekohtuniku ees vabandas, üleastumise andeksandmise tunnuseks publiku ees kättpidi raputada. „Armas“ publik ei saanud selle liigutuse mõttest aru ja kui kohtunik veidi hiljem andis penalty meeskonna heaks, kust see mängija oli, siis läks lahti radau, mille järelduseks oligi liidu ülalnimetatud otsus.

— Hispaanias on Kataloonia esivõistlustel teistkordsel matshil F. C. Barcelona võitnud Espanoli. Esimese värava lõi Samitier, kes tegi hiilgetriki: dribeldas paarist forvardist mööda, ka halfid ei suutnud pidada, kaks kaitsjat jäid millegita ja Samitier seisis üksi Espanoli värava ees, kus ta Zamorale pidamatult lõi 1:0. Ka peale poolaega juhtis Barcelona tantsu, 10 min. enne lõppu vahetas Zamora oma sviitri ühe kaasmängija sargi vastu ja asus... vasakuks siseajaks. Ka see ei päästnud ja F. C. Barcelona võitis 1:0.

— Omapärane värav juhtus Inglise liigavõistluste matshil Sheffield Unitedi ja Preston North Endi vahel. Prestoni väravavaht sai palli, kuna Sheffieldi tsentrforvard täiesti liikumatult 5—6 meetri kauguses seisis. Prout, Prestoni väravavaht, lõi palli välja, ja ei teadnud seni midagi juhtunud olevat — kui palli äkitselt väravas leidis. Nimelt oli pall sattunud vastase tsentrforvardi otsaesisele ja sealt täiesti juhuslikult võrku pörganud. See oli ühtlasi ka võistluse ainuke värav, mis Sheffieldile võidu andis.

— Rapid—Amateure on Viini esivõistlustel mänginud 3:1 Rapid heaks. Pealtvaatajaid oli 30.000. Ühe värava kokkulangemise tõttu pääsesid veel 5.000 piletiteta sisse. Plats oli ülitäidetud ja võistlust tuli korduvalt katkestada.

— Jalgpalliliidu tehniline komisjon on moodustatud järgmises koosseisus: A. Anderkopp, A. Mac Keabbin, A. Ohaka. Tehnilise komisjoni ülesandeks on teatavasti rahvusmeeskonna kokkuseadmine. Komisjon on juba koosolekut pidanud.

Osborne loobub 10-võistlusest?

Teatatakse, et Harold Osborne, kümnevõistluse olümpiavõitja ja ümberkordimees, edaspidi enam ei kavata 10-võistluses startida. Osborne tahab nüüdsest kontsentreerida kõrgushüppele ja sel alal saavutada resultaati 2,07 mt.

Norra kiirusutajad Soomes.

Helsingis veebruari lõpul peetud kiirusutavõistlustel võitis Thunberg 4 punktiga norralast Moeni, kel 9 punkti oli. Kolmas Päivinen 14,5 p. Üksikud tagajärjed olid:

500 m tr. — 1. Thunberg 46,1; 2. Ovaska 48,0; 3. Moen 49,1.

1500 m tr. — 1. Thunberg 2.32,3; 2. Moen 2.37,5; 3. Päivinen 2.40,9.

5000 m tr. — 1. Thunberg 9.10,2; 2. Moen 9.26,6; 3. Päivinen 9.31,5.

10.000 m tr. — 1. Thunberg 19.34,2; 2. Moen 19.42,0; 3. Päivinen 20.10,8.

Samal ajal Tampereles peetud võistlustel lõi norralane Larsen Pietilät ja Skutnabbi.

500 m tr. — 1. Larsen 46,0; 2. Vallenius 46,6; 3. Helander 46,8.

1500 m tr. — 1. Vallenius 2.27,2; 2. Larsen 2.29,0; 3. Skutnabb 2.30,8.

5000 m tr. — 1. Pietilä 9.08,2; 2. Larsen 9.12,5; 3. Olsen 9.20,4.

10.000 m tr. — 1. Pietilä 18.38,0; Larsen 18.47,1; 3. Skutnabb 18.47,3.

Punktid: Larsen 7, Pietilä 12 ja Skutnabb 18.

E. SPORDILEHE

tellimisi aasta algusest peale
võetakse vastu kõigis
postkontorites ja
lehe talituses

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4

— Austria—Ungari poksi maavõistlus on lõppenud tasakaalus 6:6.

— Wales—Prantsuse rugby maavõistlus, mis peeti Cardiffis, lõppes Walesi võiduks 11:5.

R. Värter, Tall. Sport,
Eesti poolraskekaalu maadlusmeister.

Soome maadlusesivõistlused.

Soome maadlusesivõistlused peeti ühel ajal meie omadega Iso-Kyrös, väikses provintsi kohakeses. Kauge maa tõttu ei võtnud hulk paremaid maadlejaid võistlustest osa. Nii puudusid Ikonen, Mäkinen, Ahlfors, Anttila, Kilpiö, mõlemad Vesterlundid, Lindfors, Virtanen, Pekkala, Sjögren, Rosenqvist, Salila, Pohjala ja Nieminen. Võistlusi peeti samade määruste järel, mis meilgi ja võistluste järele on kuulda nüüd nurinat nende kohta. Nii sai Friman ootamatult H. Nykäsele „kaotuse“. Keskaalus oli ainult kolm võistlejat — O. Friman, Soome kuulsam tehnikamaadleja, H. Nykänen, läinudaastane Soome kergekaalu meister ja keegi algaja J. Pollari. Friman ja Nykänen maadlesid isekeskis pooleli, kuigi Frimanil suur ülekaal oli. Oma vastase võitis Friman 50 sekundiga ja Nykänen 23 sekundiga. Kaaluvõitjaks tuli Nykänen. Seda meest võitis meie kergekaalu meister Praks Helsingis jaanuarikuul seljavõiduga.

Tagajärjed olid üldiselt:

Kärbeskaal — 1. U. Pappinen, 2. L. Filppula, 3. O. Seppälä.

Sulgkaal — 1. K. Pihlajamäki, 2. E. Huupponen, 3. H. Pihlajamäki.

Kergekaal — 1. A. Haavisto, 2. E. Hakapää, 3. E. Ollikainen.

Keskaal — 1. H. Nykänen, 2. O. Friman, 3. J. Pollari.

Poolraskekaal — 1. I. Mylläri, 2. E. Juvonen, 3. O. Pellinen.

Raskekaal — 1. E. Vecksten, 2. H. Nyström.

Läti kiri.

Esivõistlused maadluses.

Segadus poolraskekaalus. Mitmesugust.
(E. Spordilehe Läti kaastööliselt.)

1. ja 2. märtsil Riias peetud Läti esivõistlused maadluses andsid järgmisi tagajärgi: **kärbeskaal**: 1. Melkerts, 2. Rigas atl. kl.; 2. Udriš, 1. Ielgavas sp. b.; 3. Adamsons, Krauze Riga; **sulgkaal**: 1. Albert Krievs, Krauze Riga; 2. Jekabsons, Krauze Riga; 3. Treirats, 2. Rigas atl. kl.; **kergekaal**: 1. Rud. Rone, Krauze Rujena; 2. Hercogs, 1. Jelg. sp. b.; 3. Rudzits, 1. Rigas atl. kl. — Rone kergekaalus! **keskaal**: 1. Dzeguze, Krauze Riga; 2. Atars, 3. Eduls, mõl. Krauze Rujena; **raskekaal**: 1. Polis, 2. Rusa, 3. Reguts, kõik 3 Krauze Riga.

Esivõistlused ei möödunud skandaalita. **Poolraskekaalus** 1.—3. kohta võtsid oma alla Vilcinš, 1. RAK; Kavals, 1. Jelg. sp. b. ja Arn. Baumans, kuid kohtunikud ei suutnud otsustada nende järjekorda. Vilcinš võitis Kavalsi, kuna viimane ootamatult mõne minutiga võitis Baumansi. Kui otsustati Vilcinši ja Baumansi lasta kokku minna, ütles Vilcinš sellest ära. Lõpuliku otsuse asja kohta teeb vahekohus...

Läti rattasõidu liidu esimeheks valiti I. Dikmans, LSB, korvpalli liidu esimeheks Rob. Plume, Mars.

Riia purjetusnädal korraldatakse eeloleval suvel. Osavõtjaid tuleb välismailt Soomest, Saksast, Rootsist ja Eestist.

Ad. Plum.

Kalevi maadlus-kursused

on alanud, kuid uusi soovijaid võetakse veel vastu kuni teisipäevani, 17. märtsini, mil algab täielik treening maail. Ulesanda Kalevi büroos, Gonsiori tän. 4.

Kalevi juhatus.

Rosenqvist Richthoffile kaotanud.

Stokholmis peetud maadlusvõistlustel on Soome parem raskekaalu maadleja Rosenqvist kaotanud rootslasele Richthoffile. 20-minutiline matš nende kahe vahel ei annud tagajärge, kuigi Richthoffil väike paremus oli. 3+3 min. antud parterimaadluses tegi Rosenqvist kõvasti tööd, nii et teda juba kindlaks võitjaks peeti. Üllatus oli aga suur, kui Richthoff peale asudes Rosenqvisti otse seljale keeras. Richthoff kuulutati suure juubelduse saatel võitjaks.

Richthoffi ja Vestergreni matš andis töövõidu viimasele.

Inimtäht.

Miss Ida Schnell harrastab suure innuga kõiki spordialasid, kuid uisutamine on see, mida ta eelistab. Julged figuurid, mis ta jääl esitab, on harmoonilised ja selle tõttu pidas üks New Yorgi suur naisriiete kaubamaja kohaseks Miss Schnellit kaudu Van Kelton Stadium'il esitada oma talispordi moode. Pilt kujutab Miss Schnellit esitamas „inimtähte“.

Rootsi—Soome jääpallimaavõistlusest.

Teatavasti võitis Rootsi 5:1, poolaeg 4:0. Meeskondade koosseisud olid:

Rootsi: Säfwenberg; S. Nilsson, Lindqvist; E. Karlsson, A. Nyberg, L. Karlsson; F. Johansson, Weijdeby, Galin, Holmqvist, G. Johansson.

Soome: Saarinen; Siimes, Lagerlöf; Tammisalo, Eklöf, Kaplan; Ahlgren, Ahnger, Mäkinen, Fallström, Lappalainen.

Pealtvaatajaid oli väljale kogunud 7000. Jäälolud olid õige halvad, jää oli pehme ja pure, mõnest kohast tungis rohi isegi läbi jääkamara. Paremad mängushansid olid rootslastel, kes korpulentselt kerged mehed kui soomlased. Soome edurivi on eriti raskeliikuv.

Mäng algab ägeda pealetungiga Soome väravasse. Soome kaitse paneb vahvalt vastu ja Saarinen teeb tublisti tööd. 30. minutil tuleb esimene värav kahe Rootsi ääreaajaja kombinatsioonist. 41. minutil on rootslaste heaks nurgalöök, pall on teist korda võrgus. 3. ja 4. värava lööb vasak Rootsi ääreaajaja paremalt saadud söötudest poolaja lõpuminutil.

Teise poolaja algul püüavad soomlased kõigest väest kaotust tasuda. Nad on veendunud, et huupi tormamine ei too tagajärge ja püüavad edu saavutada tiheda kombinatsioonimänguga. Kuid ka sellest ei tule tagajärge. Viimaks õnnestub Lappalaisel üksiklõbimurdega liitua auväravat. Rootslased ei jää sellelegi võlgu ja lõpetavad teise poolaja 1:1.

Peale maavõistluse kaotust mängis Soome meeskond Stokholmi koonduse vastu ja võitis selle 3:2.

Itaalia esivõistlused kiiruisutuses

on annud järgmisi paremaid tagajärgi: 1000 m tr. — 1. Baroni 1.59.7; 2. Locatelli 2.10.0; 5000 m tr. — 1. Baroni 11.11.1; 2. Locatelli 11.22.3.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 10 (16), 11. märtsil 1925 a.

Ringvaade.

Tallinn. TEMS-i turniir. Võitsid: I s r a e l (must) Raudvere ja Türn — Feldt'i. Esimene paar mängis ühendusrikkalt kui lõpumänguni, mis Israeli jaoks paremaks kujunes. Türn ja Feldt lihtsustasid vastastikku mängu, andes temale viigi ilme. Kuid kasutades vabu b- ja c- joone ja vaenlase nõrke käike. suutis valge omale võiduks küllaldase ainelise ülevõimu saavutada.

Ülesannete kokkuseadmise võistluse kuulutas Ronk nr. 9 välja.

Riia. Vene suurmeister Bogoljubov pörkas Riias läbisõidul olles tugava maletajaskonna peale. 43-st mängust, mis ta ühekorraga sooritas, võitis ta ainult 22, kaotas 14 ja tegi 7 viiki. Üksikult mängides võitis ta Apscheneek'i vastu ja tegi viigi Mattison'i vastu.

Male kursus.

Tallinna Eesti Maleseltsis algas hiljuti malekursus. Õppetunnid on iga pühapäeval ja neljapäeval kella 8-st õ. peale. Uusi osavõtjaid võetakse veel vastu.

Lahendused.

Ülesanne nr. 10. — 1. Ld6—c5.

Teiste käikudega ülesanne ei lahendu: I Lc6, II Kc7 ja III Vg2 peale järgneb musta poolt vastavalt I fe, II Ld6+ ja III näiteks d1L, kuna kõik 1.0:a4, mille keegi lahendusena näitab, võimata on, sest et valge kuningas tulle satub.

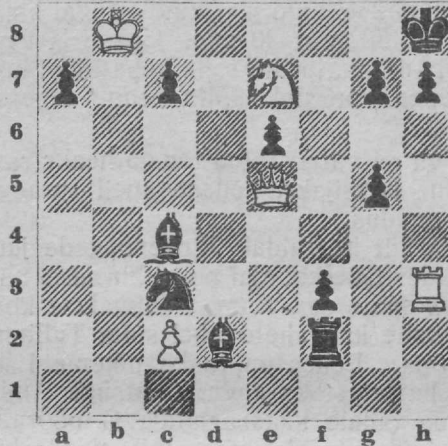
Lahendusvõistlus:

E. Spordilehes nr. 8 on H. Villo 1 punkti omanikuna näidatud. Tuleb lugeda 2 p.

Ülesanne nr. 14.

J. Cumpe ja K. Traxler.

Must: Kh8; Vf2; Oc4, d2; Rc3; Ea7, c7, e6, f3, g5, g7, h7 (12).

Valge: Kb8; Le5; Vh3; Re7; Ec2 (5).

Kadu (matt) 3 käiguga.

Lahenduse eest 2 punkti.

Kirjavastused.

A. V., Porkuni. Teie ülesandel nr. 2 (punane) on kõrvallahendus 1. Lb1+.

M. V., Pärnu. Ülesande nr. 8 lahenduse viimane sisseandmise päev oli 18. veebruar.

H. N., Siin. Teie ülesande lahendamist takistab must R.

Capablanca — ilmameister males.

(Tartakover'i järele.)

Uus ilmameister asus 1921. a. male mustvalgesse kuningriiki. Noorus ja õnn, jõud ja edu on meistri poolt. Kõik temas on nii romantiline! Juba kreoolimoe järele ehtitud nimi: Jose Raoul Capablanca ja Graupera, päiksepoeg, 19. nov. 1888. a. Kuuba pealinnas Havannas sündinud.

Tema maleline kirkõpsus: nelja ja poole aastane, veel vähik lugemises ja kirjutuses, näeb ta juhuslikult isa mängu hispaania väepealikuga ja valdab selle järele juba peale teist istungit malejuhised ja on tunginud mängusügavusse, vastasest üleolevana. Isa juubeldab, ehmub aga ka ja hoiab aastate viisi poega kiusavast mängust eemal.

Tema õppeaeg ja kutsetegevus: kaheksa aastase lõpetas ta Matanzas'is eelgümnaasiumi, viieteistkümnelt aastase Havanna reaalikooli. Sel ajal mõllavad kogu kodusaarel poliitilised segadused, väljas paistab troopiline päike, aga poisid hinge tungivad korduvalt armsaks saanud male ettekujutused. Peale järgnevat kahte aastat ülikooli professori juhatusel peetud hoolast õppimist järgneb Columbia kolledshis käimine ja peale seda immatrikuleerimine auväärilisse Harvardi ülikooli, kus Capablanca hea edu ja õppis õigusteadust. Vähe hiljem võis ta end diplomaatilisele elukutsele pühendada, kusjuures oma poja peale uhke olev Kuuba riik teda mitmesuguste ülesannetega ülekoormas.

Tema isik on kütkestav; noor ja tuline, ilus ja elegantne; osav ja paljukülgne. Muide ilmalik kosmopoliit, valdab viis ilmakeelt soravalt. Gentleman läbi ja läbi.

Tema male edu: ülivaldav. Nii nagn Corneille Cid'i juures — ühtegi katsetagajärge, vaid punhat meistersaavutused. 12-aastane on ta juba Kuuba saare võitmatu meister, peale selle kui ta kuulsusrikkaid veteraane nagu Golmayo, Vasquez'i ja Corzo üksteise järele võitnud. Kuue- teistkümnelt aastase külastab ta Ameerika tugevamat malelat — ilmakeelsat Manhattan Chess Club'i New Yorgis ja äratab seal oma võitudega üldist tähelepanu. Olles juba täismeister, võidab ta 1909. a. algul Ameerika ringreisi puhul laiemale maleseltskonna arvamise, saavutades tagajärge, mis ühegi meistri poolt, ka Lasker ja Pillsbury ühes-

arvatud, ligikaudugi pole saavutatud. 590-st mitme vastasega ühekorraga sooritatud mängust võitis ta 560, viigistas 18 ja kaotas ainult 12. 130-st üksikmängust tugevamate kohalikkude suuruste vastu võitis ta 126, viigistas 2 ja kaotas ainult 2. Veel suuremat hindamist väärivad need suurvõidud kiiruse tõttu, millega Capablanca mängib. Selles suhtes püsib ta kättesaamatu mitmevastasmängijana.

Aasta hiljem, 1910. a. suvel peetakse lõpuks mälestusvääriline matš tema ja Ameerika esimängija F. J. Marshall'i vahel. 21-aastane kuubalane võidab suurstiilis (8 võitu, 1 kaotus, 14 viiki) ja on õigustatud nüüdsest ka suurmeistri nime omale nõudma.

„Morphy on ülesärkanud!“ juubeldab rekordide ja dollarite maa, kuid uskumatult raputavad vana mandri kogemusrikkad meistrid pead. Varsti on ka nad veendunud: 1911. a. annab suurmeisterite turniir San Sebastianis 22 a. kangelasele juhuse, vähese õnne, kuid palju rohkema ande abil Euroopa kaasvõitlejaist ette jõuda ja esimese auhinna Rubinstein'i, Vidmar'i, Niemzovitsh'i, Spielmann'i, dr. Tarrasch'i ja teiste ees vallutada. Ta tuli, käis ja võitis. Imponeeriv oli juba tema esimene mäng, milles ta teatavasti vene malekunstniku dr. Bernstein'i vastu rea imeilusate kahimanõuvritega võitis ja sellega ka väljapandud iludusaahinna tunnustatult omandas. Mis tema üksikmängude sisemise väärtuse pautub, siis võidi juba tol ajal mõistlikku avamängu, samuti tema jõuallikate lõpmatut täiust, tehnilises suhtes aga tema rutulist ja selget seisuhindamist imetleda.

Tema järgmised suursaavutused turniirmängus (nii ilmasõja järele New Yorgis 1918, Hastings'is 1919 ja iseäranis Londonis 1922), samuti tema võõrusmängud on hästi tuntud. Mainida on veel, et tema ka Peterburi suurturniiris 1914. a. kevadel kogu aja eesotsas seisis ja ainult selle hiiglajooksu lõpus kehalise nõrkuse pärast nõrgemat mängu näitas, nii et raudne Lasker teda lõpuks veel võita ja temast ette jõuda suutis. Võitlus esivõimu pärast nende kahe suuruse vahel oli sellepärast aastaid tagasi (1911 saadik!) kogu maailma lähem nõue.

Palju poliitilisi, rahalisi ja teistsuguseid ras-

Jose Raoul Capablanca, ilmameister males.

kusi tuli selle juures võita, enne kui lõpuks võistlus 1921. a. märtsil lõpul Havannas algas ja uskumata suure Capablanca võiduga oma ajaloolise vastase üle lõppes — 4 võitu ilma kaotuseta 10 viigi juures!, olgugi et Capablanca palava ilmasitiku tõttu enam soodustatud oli. Saatuline 1888 Lasker'ile — ilmakeelsuseks, riigistipendiaadiks tõus ning noore ja ilusa abikaasa kojutoomine Capablancale.

Võistluse üksikmängud arenesid modernse arendamisstiili raamides ja näitasid, et Lasker Capablanca loogika ja jõu relvaga sai löödud. Capablanca on malematemaatika täiuseni viinud, teadusliku kooli mõistlikke põhimõtteid täieliselt maksma pannud, nüristanud seni kardetud avangute (3. Ob5 ja 2. c4) teravad nurgad ja malepildi ebalihitsuse relvmõjust vabastanud maleotstarve lihtsusega. Meie masinate ajajärk pidi ka males Capablanca — male jumaltroonilt tõukaja — sünnitama. Tema palav kuubalase veri praktilisele amerikanismi mõju läbi on tehniliseks maleimeks muutunud: mängujuhtimise patutus! sõiduplaani- taoline mõttelend! külm täpsusfantastika! Kiire ja selge vaade, mis iga ebalihitsa seisul saladuselt katte tõstab ja käike teeb, mis romantilise malepildi täiesti mõistlikkudeks muudab.

Tema enese distsipliin: Tema, kellele malefantaasia kõike omi romantilisi lossisid avatuna hoiab, eelistab tööeelsena maleproosa valju teektoonika tarvitusele võtmise pugeada. — Vabatahtlik pagula, millest ta meid ehk uute aiamata kõrgusteni viib.

Hämmikumaaline ütetus kõlab: „On mängijaid, kes nõrgalt mängivad ja kes ei tea, et nad nõrgalt mängivad: need on väärteadjad — hoia neist eemal! On mängijaid, kes nõrgalt mängivad ja teavad, et nad nõrgalt mängivad: nad on asjatundjad — aita neid! On olemas mängijaid, kes tugevalt mängivad ja ei tea, et nad tugevalt mängivad: need on tagasihoidlikud — kingi neile tähelepanu! On mängijaid, kes tugevalt mängivad ja teavad, et nad tugevalt mängivad: need on maletargad — järgne neile!“

Capablanca teab, ja ta teab, et ta teab. — Kas tahame meie talle järgneda?

— Harry Wills, Ameerika neegerpoksija ja pratendert Dempsey tiitli peale, kes võistlust Dempsey'ga küllalt oodanud, on asjale „ametliku käigu“ annud. Ta on teinud Dempsey'le offitsiaalse väljakutse New Yorgi poksikomisjonit kaudu ja väljakutse garantiiks maksnud 2500 dollarit. Arvatakse, et Dempsey'l, kui ta tahab tiitlit oma käes hoida, ei lubata enam pühi pidada.

— Viim — Praaga on jäähockey's mänginud resultaadiga 1:1.

Mitmesugust.

Kes on parim kergejõustiklane?

Sellele küsimusele kostmisel tulevad vaatlemisele arvatavasti ainult pikamaajooksja Nurmi või kümnevõistleja Osborne. Mõlemad on olümpiavõitjad. Nurmi omas neli, Osborne 2 kuldmedaali. Nurmi esines sellejuures ainult distantsijooksjana, ehk küll parimana, kes kunagi eksisteerinud, kuid siiski nõuab ühe Osborne'i paljukülgsus suurelt kõrgemal määral intelligentsi ja sihiteadlikku treeningut. Sel põhjusel on ka kõigi maailma maade hüppajate hulgas leida suuremalt intelligentsid inimesi, kui pikamaajooksjate hulgas. Kas on kunagi, niikaua kui kergejõustikku usutavalt registreeritud, eksisteerinud mees, kes on veel peale Osborne'i hüpanud 2 mt. kõrgust ja 7½ kg. raskust kuuli tõuganud 12,50 mt.? Suurepärased saavutused, mida Osborne Pariisis kümnevõistluse üksikutel aladel näitas, on tuttavad. Vähemal määral on aga teada, et Osborne ka mõlemat väljapaistvat tõkkespetsialisti Kinseyd ja Thomsoni puhtalt on löönud. Nurmi rõhutat alati üht ja sama — ja see on: tempo! Osborne peab aga iga ala jaoks end uuesti kohastama.

Neil põhjustel saab Osborne'i pidada parimaks kergejõustiklaseks, olgugi küll, et ta Pariisis omas ainult 2 kuldmedaali.

Puuduv keskormaja.

Iga noore inglase unistus on: 70.000 kuni 80.000 pealtvaatajat jälgivad teda, kuidas ta inglise edurivi juhhib ja väravaid inglismaa eest lööb.

Vanemad inglased unistavad sellest postist juba vähem — kuid noortele poistele on see ikkagi ideaaliks. Praktikas näeb see aga teisiti välja — Inglismaa otsib keskormajat laternaga. Öeldakse, et sarnane mees kui talent sündima peab — enne ilmasõda oligi inglastel sarnaseid mehi, kuid peale sõda näivad nüüd sarnased mehed olevat ära surnud. Inglise viimasel 17-nel maavõistlusel oli välja pandud 13 keskormajat, kuid täiesti ei rahuldanud neist ükski!

Kuid ometi tegi kokkuseadmise komisjon kõik, mis võimalik — valiti finessiga mängijaid, häid dribblingu mehi, teravaid läbimurdjaid, mehi suurtüki löögiga — kuid kunagi ei tabatud täiesti soovitud. Meest, kes kõik võib, ei ole leida.

Juhatused ja teated.

Sportlane, Amblas: Mul on soov poksi jaoks saada. Kas on allpool märgitud keharraskus ja mõõdud selleks kohased: vanadus 24 aastat, kaal 80 kg., pikkus 179 sm., kael 43 sm., rind 111 sm., kõht 80 sm., biceps 34,5 sm., käsivars 31 sm., käeranne 19 sm., reis 56 sm., säärel 40 sm., jalgasäär alt 25 sm. Olen järgmisi eelharjutusi teinud 2½ kuud järjekindlalt igal hommikul: võimlemist 20 min., jooksu ja varjupoksi 15 min., peale selle keha üleni külma veega pesnud. Mis pean tegema edaspidi?

— Teil on väljavaated tõusta heaks raskekaalu poksijaks, kellest meil praegu Eestis puudus.

Ekraveliit korraldab Järvepoegade juures Paides lähemal ajal poksi kursuse, millest ehk saate osa võtta. Võimaluse korral võiksite ka vahetevahel sõita Tallinna harjutama. Lehes on raske pikemaid juhatusi harjutusteks anda. Katsuge Amblas leida omale kaasharjutaja ja pöörake siis o.-ü. Esto poole, sealt võite saada käsiraamatu (saksakeelse) harjutusteks ja tarvili abinõusid. Liivakoti võite ise teha, kuna punching-pall osta tuleks. Peale selle tuleks osta 2 paari kindaid. See läheks kokku umbes 10.000 marka maksma. Ehk saate väikese spordiringi asutada — hulgakesi oleks kergem kulusid kanda.

Eero, Tartus: 1) Kui suur on 400 mtr. tõkkejooksus tõkete vahe?

— Esimene tõke on stardist 45 mtr. kaugusel, tõkete vahe on 35 mtr. ja viimase tõkke järel finishini 40 mtr. (9×35+45+40 mtr.).

2) Mille järel võetakse kümnevõistluses 1000 punkti — kas olümpiaadi parima või keskmise saavutuse järel?

— 1000 punkti on olümpia rekord, s. o. kuni Stokholmi olümpiaadini, Antwerpeni ja Pariisi olümpiaadi tagajärgi ei ole arvesse võetud.

3) Kui pikk on määruste järel tõkke alus?

— Kas Teie mõtlete tõkke alust laiuse mõttes või tõket kandvaid jalaseid. Esimene oleks 1,22 mtr., tõkkejalaste pikkus on 50 sm. Tõkke kaal on 7 kg.

Muist Teie küsimusi vastame järgmises numbris. Samuti D. Bachmanni küsimused.

Ekraveliidu ametlikud teadaanded.

Instruktorite saatmine.

Ekraveliit saadab oma liigetele instruktoreid kergejõustiku ja poksiopetuse andmiseks. Samuti jätkab liit instruktorite saatmist õpetuse andmiseks maadluses ja tõstmises. Saatmise tingimised: liidu poolt instruktori sõit edasi-tagasi, soovija seltsi poolt instruktorile korter ja ülespidamine.

Sooviavaldustega pöörata liidu poole, tähendades kursuste ala, kestvust ja harjutuse võimalusi.

Karistused.

Ekraveliidus tegevsporlasena registreeritud Heinrich Paal, Tall. Sport, diskvalifitseeritakse kolmeks kuuks maadluse esivõistlustel tema poolt aset leidnud võistlajate ässitamise eest kohtunikku korralduste vastu ja kohtunikku kohta häävavate märkuste tegemise eest. Diskvalifikatsioon on maksev alates 3. märtsist.

Hoiatusmärkuse teeb liit poksijatele V. Luts'ule, E. Tamberg'ile ja G. Maasik'ale, Tall. Kalev, Lilenderile ja Ivanovile, Tall. Sport, et nimetatud poksijad ilma tarviliiku etteteatamiseta liidu poolt 8. märtsil korraldatud katsevõistlustest osavõttust eemale jäid.

Ekraveliidu juhatus.

Millest

on tingitud mõne sportlase silmatorkav edu?

shokoladi järjekindlast tarvita-
misest.

Graveerimise, emailleerimise ja
kullasepa töököda

R. REKKOR

Tallinnas, Niiguliste tän. 18
(hoovi peal) valmistab kõiki-
dele spordi liitudele, ühingu-
tele — rinnamärke, ohvitseri-
dele kokarde ja trafarette.

O.-ü. „ESTO”

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordikirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

Ed. RADIUS' e

kullasepa äri

Sauna tänav nr. 1.

Soovitab igasuguseid spordi-
võistluste auhinde, serviise ja
muid kuld- ja hõbeasju.

M. Andreesen

Meesterahva
rätsepa äri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19,
telefon 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi
ja võimlemise abinõusid.